

ETSINTÄKUULUTUS – EU:n uusi asuntopolitiikka!

Me nuoret, edistykselliset vaaleilla valitut paikallis- ja aluepäättäjät näemme, että kohtuuhintaisten ja sosiaalisten asuntojen puute ruokkii **asuntokriisiä kaikkialla Euroopassa**. Covid-19-pandemia, Ukrainan sota ja energiapula ovat vaikeuttaneet kriisiä samalla, kun ilmastonmuutos kiihtyy. Korostamme, että asuminen on ihmisen perustarve ja **ihmisoikeus**, joka on turvattava kaikille.

Katsomme, että EU:n on ryhdyttävä päättäväisiin toimiin, jotta täytöntöönpanokelpoinen kaikkien oikeus asuntoon toteutuisi käytännössä. Korostamme, että paikallis- ja alueviranomaiset ovat kohtuuhintaisten ja sosiaalisen asuntotuotannon toimijoiden ja vastuullisten yksityisten vuokranantajien kumppaneina välttämättömiä toimijoita pantaessa täytöntöön EU:n ja jäsenvaltioiden politiikkoja ja mukauttaessa niitä kentällä vallitseviin realiteetteihin. Asumiseen ei ole Euroopassa yleispätevää vastausta: **toissijaisuusperiaate on ensiarvoisen tärkeä**, jotta siirtyminen kohti kohtuuhintaista, kestävä ja sosiaalista asuntotarjontaa pystytään toteuttamaan hiilen jälkeisessä yhteiskunnassa.

Kohtuuhintaisten ja sosiaalisen asuntotarjonnan puutteesta kärsii tällä haavaa Euroopassa yli 80 miljoonaa ihmistä. EU:n väestöstä 17,1 prosenttia asuu ahtaasti ja 10,3 prosenttia käyttää yli 40 prosenttia tuloistaan vuokraan. Asumiseen liittyvän **investointivajeen** arvioidaan olevan vähintään 57 miljardia euroa vuodessa. Lisäksi 47 prosenttia 18–34-vuotiaista **eurooppalaisista nuorista** joutuu edelleen asumaan kotona vanhempiensa kanssa. Sosiaalisia vuokra-asuntoja tarjoavien jonotuslistoilla on tuhansia opiskelijoita ja nuoria. Asumisen osuus EU:n energiankulutuksesta on 40 prosenttia, ja se aiheuttaa **36 prosenttia Euroopan kasvihuonekaasupäästöistä**. Kadulla tai hätämajoituksessa yöpyy EU:ssa öisin vähintään **700 000 asunnotonta**. Lisäksi julkisen ja **sosiaalisen asuntotuotannon asuntojen** kokonaisosuus on pienentynyt jo vuosien ajan. Sijoittajavetoisuus sekä kohtuuhintaisten ja sosiaalisen asuntotarjonnan myynti kansainvälisille yksityisille sijoittajille ja keskittyminen useiden suurten kansainvälisten toimijoiden käsiin pahentavat osaltaan kohtuuhintaisten asuntojen puutetta ja vuokrien jyrkkää kallistumista. Asumisesta on siksi tultava EU:n ensisijainen painopiste, ja kaikilla unionin **toimintapolitiikoilla on osaltaan edistettävä ihmisarvoista, energiatehokasta, sosiaalista ja kohtuuhintaista asumista kaikille**. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin sitoumukset eivät saa jäädä tyhjäksi puheeksi.

Euroopan sosiaalidemokraattien on ehdotettava ja toteutettava perustavanlaatuisia muutoksia näiden suuntausten kääntämiseksi.

Nuorina, edistyksellisinä vaaleilla valittuina paikallis- ja aluepäättäjinä kehotamme seuraavien 15 ehdotuksen täytöntöönpanoon EU:n tasolla:

1. Lisätään julkisia investointeja sisällyttämällä talouspolitiikan eurooppalaiseen ohjausjaksoon ja kansallisiin uudistusohjelmiin sosiaalista ja kohtuuhintaista asuntotarjontaa koskeva määrällinen julkisten investointien kansallinen tavoite kaikissa EU:n jäsenvaltioissa sekä taloudellisia seuraamuksia, jos tätä tavoitetta ei saavuteta.

2. Parannetaan joustoa elpymis- ja palautumistukivälineen käytössä asumisen alalla, erityisesti antamalla enemmän aikaa hankkeiden valmisteluun, koska elpymis- ja palautumistukivälineestä myönnettyjen varojen käyttämiselle asetettu neljän vuoden määräaika on liian lyhyt.
3. Kannustetaan jäsenvaltioita ja alueita asettamaan asumiseen liittyvän epävarmuuden torjunta, nuorten tukeminen asunnon saannissa, nuorten kotitalouksien ja opiskelijoiden asuntotilanteen kehittäminen sekä uusiin sosiaalisiin ja kohtuuhintaisiin asuntoihin investoiminen etusijalle Euroopan rakenne- ja investointirahaston (mukaan lukien oikeudenmukaisen siirtymän rahasto) varoja kohdennettaessa ja kansallisia elpymissuunnitelmia laadittaessa.
4. Kehitetään innovatiivista asuntotarjontaa, erityisesti sosiaalista asuntotarjontaa, Euroopan tasolla. Hyvien käytäntöjen vaihto on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan tarttua sukupuoliulottuvuuteen ja asuntojen viherryttämiseen, kerätä tietoja ja luoda innovatiivisia tapoja asumisen hallinnoimiseksi esimerkiksi kehittämällä yhteisomistusta yhteisöjen vaurauden rakentamiseksi.
5. Tunnustetaan sosiaalinen ja kohtuuhintainen asuminen – kaikkien eikä ainoastaan muita heikommassa asemassa olevien kansalaisten osalta – yleisen taloudellisen edun mukaiseksi palveluksi, jotta sitä voidaan suojella keinotteluun perustuvalla kilpailulla, ja poistetaan samalla tällaisen palvelun kohderyhmän kapea-alainen määritelmä sosiaalisen asunnon saamisen kriteerinä. Sisällytetään asuntopolitiikka samalla tavoin laajempaan eurooppalaiseen sosiaalipolitiikkaan kehittämällä jäsenvaltioiden tasolla ”asumisen kohtuuhintaisuuden tarkistus”, jotta voidaan puuttua asunnottomuuteen pitkällä aikavälillä.
6. Helpotetaan rahoituksen saantia sisällyttämällä sosiaalinen ja kohtuuhintainen asuminen EU:n uuteen sosiaaliseen luokitusjärjestelmään ja tarjoamalla tietoa alan käytettävissä olevista yksityisistä investoinneista.
7. Pannaan täytäntöön Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaate 19 toteuttamalla kaikkien EU:n kansalaisten oikeus sosiaalisen ja kohtuuhintaisen asunnon tai laadukkaan asumisavun saatavuuteen. Määritellään, mitä hätämajoituksella tarkoitetaan, jotta minimoidaan muun muassa riski siitä, että pakolaisille tai asunnottomille tarjotaan jatkuvasti tällaisia asumismuotoja.
8. Vahvistetaan asunnottomuuden torjuntaa käsittelevää eurooppalaista foorumia uutena välineenä, jonka avulla voidaan toimia tehokkaasti paikan päällä, auttaa paikallis- ja alueviranomaisia ymmärtämään asunnottomuuden laajuus ja luonne alueellaan, edistää vastavuoroista oppimista ja kerätä asiaankuuluvia asumista koskevia tietoja aluetasolla.
9. Laaditaan EU:n kehys, jotta voidaan säännellä digitaalisten alustojen vaikutuksia asuntomarkkinoihin.
10. Luodaan yhdessä Euroopan kuntien ja alueiden kanssa yhteiset puitteet paikallisille vuokratvalvonta- sekä vuokranvakautusjärjestelmille. Euroopan unionin olisi kannustettava jäsenvaltioita sekä paikallis- ja alueviranomaisia asettamaan vuokrille ylärajat ja kytkemään vuokrat rakennusten energiatehokkuuteen.

11. Ryhdytään EU-tason toimiin keinottelun ja rahanpesun torjumiseksi asuntomarkkinoilla EU:n laajuisen kiinteistöjen avoimuusrekisterin avulla, joka sisältää myös tiedon kulloisenkin kiinteistön edunsaajaomistajasta, millä varmistetaan, että jokainen vuokralainen tietää asunnon omistajan henkilöllisyyden. Sännellään asuntomarkkinoita suurten kiinteistöyhtiöiden häikäilemättömien toimintatapojen välttämiseksi ja sen estämiseksi, että tyhjiillään olevia rakennuksia ei käytetä.
 12. Siirrytään asteittain pois fossiilisilla polttoaineilla toimivien lämmitysjärjestelmien käytöstä asunnoissa vuoteen 2050 mennessä, suunnitellaan rahoitustukiohjelmiä heikoimmassa asemassa oleville eurooppalaisille tämän tavoitteen saavuttamiseksi ja asetetaan asuntosektorille kiinteät energiatehokkuusvelvoitteet sen päästöjen vähentämiseksi.
 13. Käytetään EU:n päästökauppajärjestelmästä saatavia tuloja sekä sosiaalisen ilmatorahaston varoja rahoittamaan avustuksia, joilla autetaan heikoimmassa asemassa olevia EU:n kansalaisia kunnostamaan kotejaan – tätä järjestelmää tulisi hallinnoida yhdessä alueiden kanssa; laaditaan lisäksi kokonaisvaltainen energiaköyhyyttä koskeva politiikka sen varmistamiseksi, että rakennusten perusparannusaallon myötä asuntojen kohtuuhintaisuus paranee kaikkialla EU:ssa.
 14. Edistetään yleisesti asuntojen ja erityisesti sosiaalisen asuntotuotannon uusia esteettisyys- ja mukavuusnormeja Bauhaus-aloitteen tai eurooppalaisen vastuullista asuntotuotantoa koskevan aloitteen avulla, jotta voidaan tehdä kaupunkirakenteen tiivistymisestä hyväksyttävämpää ja rajoittaa kaupunkirakenteen hajautumista.
 15. Edistetään sosiaalisia, kohtuuhintaisia, voittoa tavoittelemattomia monen sukupolven yhteisöllisen asumisen muotoja EU:n yhteisrahoittamilla hankkeilla yhteenkuuluvuuden vahvistamiseksi Euroopassa.
-